

Dietlott Budapest.

SCHLIG

szállítók és

k.

indulási hely

a 10. szám.

b tea-fajok kizárólag közvet-

sognak, francia és hollandi

és év óta közkezeltségnek

számai vegyíték, király vegyíték,

M

król o. é. 6.- frtig.

- 68 kr.

saját czimkénkel

an. 4 fról 18 frtg.

közkezeltségnek

számai vegyíték,

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

közkezeltségnek.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 — —
 Negyedévre 2 — 50
 Egy órára 1 — —

Egyes szám 4 kr.
 lap szellemi részét illető minden köz-
 rmány a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 bármintve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Teleki K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábolj perit asórt 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán júliános áron vételekkel. Helyg díj minden külön beígátást 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyitási közlemények minden perit sora 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.)

Kéziratok nem adóznak vissza.

A felekezetenélküliség.

Debreczen, nov. 25.

(K. B.) A vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatnak leggyöngébb oldala az, hogy a felekezetenélküliség (mely tulajdonképen nem egyéb fából készült vaskarikánál) törvényileg meg akarja engedni. Helyeseljük és követeljük azt, hogy senkit se üldözzenek hite miatt, helyeseljük, hogy az állam mindazon felekezeteknek, melyeknek hitelvei se erkölcsi, se állami törvényekbe nem ütköznek, teljes vallásszabadságot biztosítson, — de a vallás szabad gyakorlata odáig nem mehet, hogy akiknek tetszik, azt mondassák, hogy ők egyik felekezethez sem tartoznak.

Mi még a politikában sem ismerjük el a pártokivüli állás jogosultságát. — Tessék minden politikusnak valamely párthoz tartozni, vagy tartozzék azon párthoz, melynek elvei az ő elveivel legközelebb állanak. Ha pedig politikai elvei annyira eltérők a többi pártok elveitől, hogy egyikhez sem csatlakozhatik: akkor tessék új pártot alakítani. Csinaljon elveinek propagandát, szerezzen párthíveket, tüzze ki nyíltan az új lobogót s igyekezzék elveinek diadalt szerezni. De ha erre nem képes, akkor vesse el a pártokivülség hazug czégérét, mert külvilágban úgy elszigetelve marad, hogy sem magának, se a közügynek nem használhat semmit, sőt inkább árt, mert példájával a politikai közönyösséget mozdítja elő. Már pedig elvész az a nemzet, melynek fiai a közügyek iránt nem érdeklődnek, hanem egyedül önmaguknak élnek. A mint tehát a politikai téren károztatjuk a pártokivülséget, ép oly mérvben, sőt még nagyobb mérvben károztatjuk a vallási téren a felekezetenélküliséget. Azt is felhozhatjuk a felekezetenélküliség ellen, hogyha az állam minden polgárától megköveteli azt, hogy valamely városban, vagy községben illetékeséget szerezzen: akkor éppen úgy megkövetelhető az is, hogy mindenki tartozzék valamely felekezethez s osztozzék az illető felekezet egyházi és iskolai terheiben. Arra senkisé nem kényseríthető, hogy valamely felekezet szertartásaiban

résztvegyen, de arra teljes joggal kényseríthető, hogy a felekezetenélküliség köpenye alatt ne bujjék ki az egyházi és iskolai terhek viselése alól. Ilyen joggal valaki azt is mondhatná: én nem vagyok magyar állampolgár, nem tartozom egy nemzethez sem, tehát nem fizetek adót. Az állami adót azonban nem engedik el senkinek sem; hasonlóképen ne legyen senkinek kiváltsága arra, hogy az egyházi és iskolai terhek viselése alól kivonja magát.

A felekezetenélküliség pedig többnyire csak erre törekszik. Csupán azért vallják magukat felekezetenélküliségnek, hogy az egyházi adószedő küszöbüket elkerüljék. Az ilyen visszaélést az államnak nem szabad szentesítenie. A nazarénizmusnak is, nehány rajongón kívül, nem azért szaporodnak a hívei, mintha ők valamely új vallás felállítását lelki szükségnek éreznék, hanem azért, mert mint nazarénusok egyházi terheket nem viselnek. Később azonban, ha a törvény őket szerzedésre szorítja, a mit eddig még nem tett meg, de a mit meg kell tennie, mert szerzedés nélkül nincs felekezet, csak gyülekező népség, majd megismerkednek ők is az egyházi terhekekkel!

És itt eljutottunk annak a konstataciónak, hogy a felekezetenélküliség törvényesítése a protestáns felekezeteknek ártana legtöbbet. A hazai protestáns felekezetek ugyanis a saját erejükből, önmegadózatásukból tartják fent egyházait és iskoláikat. Ez az adó pedig számos vidéken terhebb az egyházi adónál. Már most a mai nehéz megélhetési viszonyok közt mindazok, kikben nem lángol a benső hit tüze, kiknek a vallás csak külső forma, csak farizeusi képmutatás: öröme szeretének megszabadulni az egyházi adó fizetése alól. Beállanak például nazarénusoknak. Vagy ha a felekezetenélküliség törvényesítve lesz, felekezetenélküliségnek fogják vallani magukat, az egyházi terhek viselését megtagadják, de azért az egyházak által fenntartott iskolákhoz és szegényházakhoz jogot fognak formálni.

Hogy a felekezetenélküliség a protestáns egyházakban milyen rombolást fog véghezvinni, azt előre még csak kiszá-

mtani se lehet. A mindinkább terjedő szegénység, mely minden rossznak elősegítője, meg fogja szaporítani a felekezetenélküliség számát s meg fogja ritkítani a protestánsok sorait. A pástornélküliség, a felekezetenélküliség táborába aztán elzülésnek indul s a látszólag szabadelvű törvénynek pusztulás és erkölcsi romlás lesz a következménye. Tehát úgy erkölcsi, mint protestáns szempontból is károztatunk kell a felekezetenélküliséget!

De nem engedhető az meg egyáltalában semmiféle szempontból sem. Akit nem elégít ki az a vallás, amelyben született, lépjen át más felekezetbe. Bőségesen válogathat. A létező, ha jól emlékszünk rá mintegy 2000 vallás közt van legalább 200 olyan, melyeknek valamelyikét minden pirulás nélkül fölveheti. Ha nem tetszik neki a kathólikus vallás, választhat a protestáns vallások közt. Ha nem tetszik neki a kálvinista vallás, ott van a lutheránus, vagy unitárius. Ha egyáltalában egy keresztény vallásfelekezet sem tetszik neki, legyen zsidóvá, vagy mohamedánvá, — nem fog azért elkarhözni. Ha pedig azt mondja, hogy a létező vallások között egy sem tetszik neki, akkor álljon be prófétának, csináljon elfogadható új vallást s szerzedés számára hívőket, ha ugyan tud szerzedni. Ezt is szivesebben eltűrjük, mint azt, hogy felekezetenélküliség valjára magát, a mi egyszerűen abszurdum, hanem csatlakozzék azon felekezethez, melynek tanai legközelebb állanak az ő hitéhez.

Ez nem lelkiismereti kényszer, mert arra nem kötelezhető, hogy az általa választott felekezetnek valamennyi tanát ossza, — lelkiismereti szabadsága megmarad, mert ismét választhat más felekezetet, ha előbbi választása nem jól ütött ki; — de ne álljon kívül a felekezeteken, ami már nem szabadság, hanem kiváltság lenne. Kiváltságokat pedig nem tűrhet a kor szelleme, mert a kiváltságok veszélyeztetik a szabadságot és egyenlőséget!

Mi tehát azon véleményben vagyunk, hogy a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvényjavaslatból hagyassék ki a felekezetenélküliség tarthatatlan elve, sőt éppen az tetssekké bele a javaslatba, hogy

mindenki köteles valamely felekezethez tartozni s az illető felekezet terheiben osztozni!

A képviselőházból.

A képviselőház csütörtöki ülésének, sok mondhatjuk, az egész költségvetési vitának magasan kiemelkedő csúcspontja a kultusz-miniszter beszéde.

Öntudatosan használtuk a rövid kultusz jelzőt, minthogy beszédének sarkpontja a valláspolitikára támaszkodott, az e révén végzett következetes, czéludatos munkájának elismerése világítja meg azt a remélt jövőt, a mikor, ha megmarad miniszteri székhébe, de az ő nyomdokán esetleges utódja is sikert mutathat föl a nemzeti közoktatás és népnevelés megalkotása körül.

Mert a nemzeti népnevelésnek még csak a kezdetén vagyunk, a mint ő is rámutatott s hogy nem igen haladhatunk a kezdeten túl, a mi elég szomorú dolog, annak oka az a sok akadály, melyeket az eddig elintézetlen vallásügyi kérdések torlasztottak nemcsak a miniszter, hanem az egész közvélemény elé.

Ma a tisztuló szemhatár alatt a miniszter is biztosabban mutathatott a közoktatási jövő teendőire.

Eljenzete minden párt, mert joggal és önértzetesen hiyatkozhatott arra, hogy őt év óta még egy ígéretével sem hagyta cserben a törvényhozás.

A képviselőház pártkülönbség nélkül felhangzott éljenzete az a bizalmat fejezték ki, hogy a közoktatásra vonatkozó ígéreteit is teljesíteni fogja.

Nemzeti népnevelés, az állami felügyelet szigorítása és kiterjesztése, a hiányzó iskolák megteremtése, a felsőbb oktatás hiányainak megszüntetése benn van az ő programjában is, de beszédének legfőbb momentumai még mindig valláspolitikai természetűek voltak: a kath. autómia és a kongrua rendezésének megoldása.

A miniszter beszédén kívül csak két érdemleges felszólalás volt, a többi mind személyes kérdésből, vagy helyreigazításból származott.

A két érdemleges felszólalás M á r k u s József a nemzeti párt részéről, S c h v a r c z Gyuláé a kormánypárttól. Márkus vészharangot kongatott Erdély sorsa fölött és ébresztése már határos volt a kishitűséggel is, a mire T h a l y Kálmán felelt talpraesetten, a ki részben Helfy Ignác megbízásából lelkesedéssel, a tudományadta fegyvereivel igen helyesen precizizozta azt az álláspontot, melyet minden magyarunk el kell foglalnia, hogy Erdély a miénk.

Ha veszedelemben forog, azért kell odaállania a nemzeti akaratnak, hogy

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Levelek — egy szép asszonyhoz.

— A »Debreczen» eredeti tárczája. —

Szegvár, november 22.

IV.

Nagyságos asszonyom!

Hát csak nem jöttek el a szegvári bálba, hiába írta meg. A tegnapiat majdnem egészen a vasúti állomásnál töltöttem el, úgy vártam önöket, mint a Messiást. Hiába volt minden! Mikor aztán este hatkor az utolsó vonat is megjött és önök azzal sem jöttek meg, nagy busan behallgattam a városba. Utálatos egy város ez a Szegvár így este felé. Olyan ridegnek, barátságatlanoknak látszik, hogy szinte fakik tőle az ember. Hát én tegnap este csaknem megfagytam. Igaz, hogy hideg is volt. Egész nap szállingózott a hó s estére egész lehűtötte a levegőt.

Aztán később még köd is jött hozzá. Úgy beburkolta a várost azzal a kiálhatatlan szürkéséggel, úgy ránehezedett! — Egy kis fantáziával ködös Britanniába képzelhettem volna magamat, de azt még se tettem. Inkább esteli mulatság sikere felől kezdtem kétségkedni.

És mi történt? A nagy terem zsufolóság megett, mint Berkó Laci mondta mellettem, a legszebb leányokkal. Volt ott szőke, barna, mindenféle fajta. Csak olyan nem volt, a kiaz én tetszésemet megnyerte volna. És ezt egyedül annak tulajdonítottam, hogy ön, nagyságos asszonyom, nem hozta el a kedves leányt.

Vegye ezt úgy, hogy akarja. Ha tetszik, hát valónak, vagy hideg, lelek nélküli bóknek.

A mi magát a mulatságot illeti, arról azt mondják, hogy kitünően sikerült. Megengedi nagyságos asszonyom, ha nem a magam véleményével számolok be, mert majd megint olyat találnék mondani, mint az előbb. Marpedig azt a bizonyos titkot még nem akarom kifejezni, jobb lesz azt elmondani élő szóval, otthon. Minek rábizni a levélre; még olyan is eltalálja olvasni, a kinek semmi köze hozzá. De azt hiszem, hogy már ennyiből is sejti nagyságos asszonyom a valóságot.

Térjünk vissza a bálra. A hölgyeké az elsőség.

Romanovszky Olga kisasszony így nyilatkozott az elő négyes alatt: Hiszen nem volna épen olyan rossz mulatság, csak az a baja, hogy nem elite. Alig jött el egy pár gentry család; a többi mind olyan közönséges, hogy alig lehet velük szóba állni.

Ez egy kopott, arisztokratikus érzelmű lány véleménye.

Gáspárdi Mariska másképen fogta fel a dolgot. Ő így nyilatkozott Hullám Berta előtt: Ennél kedvesebb, aranyosabb mulatságon még soha életemben nem voltam. Úgy tánczolt itt mindenki, olyan jó kedvvel, mintha most mulatna először életében. Úgy, úgy! csak rajta! Sose halunk meg!

Ezt egy mulatni szerető, közönséges lány mondta és én neki adok igazat.

tánczolni, a hol találja magát. Már pedig ha találta magát, akkor jól mulatott s így a bál neki kitünően sikerült.

Számos egyéni véleményt írhatnak még le a hölgyek nyilatkozatai nyomán, de talán térjünk át a férfira.

Geszty Gyurka, mikor bevetődött a tánczoló közé, hát egyideig elnézte őket. De nem sokáig. Egyszer aztán oda fordult Drahorád urhoz és fájó, keserű hangon azt kérdezte tőle:

— Hát mulatság ez? Hahaha! Többet ér ennél egy pohár kerti vinkó is, pedig azt már csak akkor iszom, ha nincs más!

Nagyságos asszonyom, ez is egyéni vélemény, mely az ön ideális nézetének és elfogadásának nem felel meg. A Tursiczky Balambér nyilatkozata inkább fog tetszeni. Ezt ő maga írta a »Szegvári Hírado» számára s én abban a magas szerencsében részesültem, hogy le-másolhattam magamnak.

Ime:
 »Elszedültem. A teremben úgy ömlött szét a különféle virágok és parfümök kábitó illata, mint a tömjén. Ez az áhitatot növeli, az pedig a tánczkezdést. (Elég bizarr hasonlat, de küönben is kitelnek Tursiczky Balambértől!) A zene zsongó, zsbongó hangjai szívembe lopóztak s úgy ösztönöztek, úgy csábítottak, hogy öleljek magamhoz minden szép leányt. (Hallja ezt, nagyságos asszonyom?) Mert ott volt együtt Szegvár minden szép lánya. Veszélyes est volt ez a férfi szivekre. Talán mindenikbe belopóztott egy-egy édes leányarc. (csak az enyémbe nem!) s mindenkit megtanított szeretni.
 De talán elég is ebből ennyi. Láthatja

nagyságos asszonyom, hogy Tursiczky Balambér magasabb szempontokból fogta fel a bál művelését. Hja, hát egy komoly, házassodni készülő férfi nem is gondolkozhatik másképp!

Most már arra vagyok kíváncsi, hogy levelem nyomán milyen véleményt alkotott fölölem magának nagyságos asszonyom. Előre is kérem, hogyha otthon találkoznak, csak mondja meg egész komolyan, vajon lehet-e már engem acceptálni abban a bizonyos értelemben. Mert ha igen, akkor elérkezettnek látom az időt s ön, nagyságos asszonyom, meg fogja tudni azt a nagy titkot, melyet eddig nem tudott más, mint én és a szép, barna lány, a ki nagyon hasonlít önhez. A körülmények is kedvezők lesznek nemcsakára. Egy előkelő állásu rokonom van az igazságügynél s az meggérte, hogy felvitet Pestre. Ott aztán lehet haladni, csak útni kell a vasat.

Ma már itt halok Szegváron s holnap indulok hazafelé. Most pedig leveleim végén arra kérem nagyságos asszonyomat, hogy engedjen meg, ha néha talán indiskréta, vagy unalmas voltam. Legyünk optimisták és mondjuk, hogy az az indiskréció nem volt egyéb tulságos ösztinteségnél, az unalmasság pedig igazságnál. Ezek pedig olyasféle dolgok, a mik velük születnek a poeta emberekkel és így meg lehet nekik bocsátani.

Tudom, hogy önnek is bocsánatot nyerek, nagyságos asszonyom. Önnek és kedves leányának, az aranyos Paulácskának, ószinte hódolatot kifejezés mellett, kézcsoomat küldöm. Maradtam nagyságos asszonyomnak igaz hive és tisztelője:

Szüts Jenő.

tur erejének, hogy kiragadja államiságunk ellenségeinek kezéből.
Schwarz Gyula általában a közoktatás haladásának kérdéseivel foglalkozott, véde a tudományos téren a nemzetközi kulturával való sürűbb érintkezés jogosultságát és hasznosságát, fősúlyt fektetve (a miről eddig keveset beszéltek) a középiskolai oktatás reformjára.

A kultuszvita kihuzódott a képviselőház tegnapi ülésére is. Először is Dégen Gusztáv mondott beszédet, majd Veres József, Hévízy János és Asbóth János beszéltek s ezzel az általános vita véget ért. Csaky Albin gróf miniszter még egyszer felszólt, hogy polemizáljon a szónokokkal. Fenyegetés s Ferencz előadó rövid beszéde után a budgetet Polónyi és Asbóth kivételével az egész ház egyhangulag megszavazta s megjelentezte Csákyt.

A részletes vitánál felszóltak Múlek Lajos, Madarász József, Linder György és Papp Soma, az utóbbi az egyetem tételénél. Berzeviczy Albert államtitkár is felszólt röviden, polemizálván Múlek Lajossal. A részletes vitát ma folytatják.

BELFÖLD.

A püspöki konferencia. Vaszary Kolos hercezepprimás e hó 30-ikára hívta egybe budavári palotájába a püspöki konferenciát. A konferencia első tárgyalma kormány egyháziügyi politikája van kijelölve. A püspöki kar tárgyalni fogja a fejedelm hozzájárulásával ellátott polgári házassági törvényjavaslatot. Előfoglalják terjesztési ama döntő okokat, melyek ő felségét arra bírták, hogy a javaslat előterjesztésére az engedélyt megadta. A püspöki karral közölte a római szent-székek a polgári házassági javaslatra vonatkozó leirata. Ugyan e konferencián fog megállapodás történni a püspöki karnak a jövőbeli magatartására nézve, a kormány egész egyháziügyi politikájára vonatkozólag. Ezután tárgyalni fogja a püspöki tanácskozás a kormányznak azt az átiratát, melyben a budapesti egyetem teológiai fakultásán a magyar nyelvi előadásokat sürgeti.

A megidézett mártírok. A román nemzeti párt végrehajtó bizottságára kellemetlen kiabrandulásként hatott, hogy a Replika porének hősei, Popovics és Brote azzal kezdték a mártírsgát, hogy megszöktek külföldre. A bizottság ezt a nagy taktikai hibát úgy igyekszik most helyreütni, hogy felszóltja mindkét távollevő mártírt, jelentkezzenek a nemzeti ügy érdekében mindketten a magyar hatóságoknál; Popovics ur kezdje meg a büntetésének leülését, Brote pedig aljon bírái elé.

A honvédszobor emléke a Ludovikában. Özv. Kalmár József nélfőlegységi földbírtokos, a budavári honvédemlék leleplezése alkalmából, a honvédségi Ludovika-akadémia tisztképző tanfolyamán kiképzendő magyar ifjak részére, hatvan ezer korona alapítókévé két ingyenes helyet alapított.

A házassági jog rendezéséről szóló törvényjavaslat betérjesztése újra halasztást szenved. Mint megirtuk volt, a betérjesztést mára tervezték, azonban újra elmaradt pár napra. Ez elhalasztásnak az oka abban rejlik, hogy a kormány még mindig nem állapította meg az 1868: LIII. tcz. módosításáról szóló javaslat szövegét. Már pedig a miniszterelnök által tett bejelentés szerint a két javaslatot egyidejűleg terjesztik a ház elé. A kultuszminiszter igen nagy súlyt helyez arra, hogy az általa benyújtandó javaslat szövege eloszlassa mindazokat a jogos aggodalmakat, mik különösen a protestánsok körében felmerültek s e végből érintkezésbe is lepett oly férfakkal, kik a protestáns érdekeket illetékesekkel képviselik. Mihelyt a javaslat precíz szövege elkészült, a mi sokáig már nem késheik; ezzel együtt a kötelező polgári házasságról szóló javaslat is a ház elé kerül.

Jókai jubileuma. A koszorus író még nem kapott szobrot, de a róla elnevezett hajót megörökítik egy ezüstmedálion, amelyet a jubileum alkalmából küldöenek el neki. Jókai Mór tudvalevőleg egyik igazgatója az Adria Hajóstársaságnak. Ez a vállalat elhatározta, hogy Jókai nevű gőzcsét másfelméteres nagyságban megcsináltatja ezüsthől és ezzel a figyelemességével adja az ünnepelt írónak való meghódolása jelét.

A Windischgrätz-kabinet bemutatkozása.

Bécs, november 23.
Az osztrák birodalmi tanács ma újra megkezdte ülését. A képviselőház is, — az urakháza is ülése gyűlték, hogy meghallgassák az új kabinetnek, a Windischgrätz-miniszteriumnak programját. A képviselők természetesen nagy számban jöttek a házba, s a karzatok zsufolásig telve voltak.

Az ülést Chlumetzky elnök nyitotta meg. Az új miniszterium teljes számban eljött. Mikor a terembe lépett, a szövetkezett három párt lelkes Hoch-okkal üdvözölte.

Az elnök az ülés elején fölolvasta Windischgrätz herceg, miniszterelnök átiratát, — amelyben az a maga és a miniszterium többi tagjainak november 11-én történt kinevezését tudatja a házzal. A bejelentést nagy tetszéssel fogadták, azután föltek helyeröl

Windischgrätz herceg, hogy elmondja a kabinet programját. A ház néhány pillanattal izgatottan izgett-mozgott, s aztán néma csöndben hallgatta a nagyfontosságú beszédet.

Ő császári és apostoli király felsége kegyeskedett engem miniszterelnökké kinevezni, van szerencsém magamat e minőségben, valamint ő felsége új miniszteriumát a tisztelt Háznak bemutatni. — Az új kormány a képviselőház három nagy pártjának együttes akciója következtében jött létre. Első sorban tehát ezekhez a pártokhoz fordul és kifejezi azt a várakozást, hogy azok bizalommal fogják kísérni működését és egymás között is jó parlamenti viszonyt fognak fenntartani.

A kormány kijelenti, hogy első és legfontosabb politikai feladatának tartja, hogy ezen pártokkal egyetértve terjedelmes választási reformot létesítsen, mely az érdekesportok jelenleg fennálló alkotmányos képviselőinek fenntartásával és az egyes királyságok és országok viszonyainak szoros tekintetbevételével a választói jogok lényeges kiterjesztését és a szavazási jogból eddig kizárt rétegeknek, különösen a munkásoknak abba való bevonását fogja eredményezni és egyidejűleg biztosítani fogja a polgári és paraszt osztály politikai jogainak eddigi súlyát. — A választási reform előreláthatólag maga után fogja vonni a képviselőház tagjainak szaporítását, valamint szükségessé fogja tenni a választó kerületek beosztásának revízióját. — A kormány azon van, hogy a választási reform létrejöttéig minden más politikai kérdést nyugodni hagyjon és ezen idő alatt, folytonos gondoskodással a monarchia hatalmi állására és véderéjének fenntartására, teljes erővel a közgazdasági és pénzügyi feladatoknak szentelje magát.

A kormány átveszi az érczérték helyreállítására szolgáló Magyarországgal egyetértve létesített művet és azt komolyan és körültekintéssel igyekszik tovább folytatni. — Ugyancsak nagy súlyt fog helyezni a kormány arra is, hogy az egyenes adók reformját a parlamenttel egyetértésben befejezze.

Annak tudatában, hogy a szociális politika a mai közigazgatásban nagy jelentőséggel bír és hogy a munkásosztályról gondoskodni kell, a kormány az állami tevékenység e terére, mely korunkban oly nagy fontossággal bír, különös figyelmet fog fordítani és fenntartja magának, hogy erre vonatkozólag azonnal határozott javaslatokat tegyen. — A kormány sűrűs gondját fogja képezni, hogy az igazságtügyi reformok, melyek nagyrészt a jogszolgáltatást kereső közönséget és hatóságokat közvetlenül érdeklik, sikerre vezessenek.

Az erkölcsi és anyagi viszonyok és ezzel a műveltség és a jölet emelését célzó üdvös reformok létesítése az egész népnek érdekében van és így a Ház minden pártja egyformán szíven viseli azt és a kormány szerencsésnek fogja érezni magát, ha a pártelenték itt háttérbe lépnek és az összesség közös, hazafias munkára egyesül.

Öszintés és igazság a közéletben, — a parlamentaris intézmények jelentőségének teljes elismerése, minden jogos gazdasági érdek hathatós előmozdítása, a kor színvonalán álló erős közigazgatás, határozott védekezés az állam békéjét és a közjólétet zavaró minden elem ellen: ezek azok a szempontok, amelyek a kormányt a közügyek intézésénél vezetői fogják s a kormány reméli, hogy nehéz feladatának teljesítésénél birni fogja a bizalmát és támogatását minden jó gondolkodású embernek, aki melegen érez népe iránt és aki Ausztria tekintélyét szíven viseli.

A beszédet helyenként Hochokkal szakkították felbe, különösen a beszédnek azt a részét, melyben a nyilvános élet szükséges feltételének a nyíltságot és igazságot mondtotta.

A beszéd végén a három koalált párt tagjai nagy ovációkban részesítették a miniszterelnököt.
A miniszterium az urakházában is bemutatkozott. Windischgrätz herceg ugyanazt a nyilatkozatot mondotta el, amelyet a képviselőházban terjesztett elő. A kormány-programot nagy tetszéssel fogadták, különösen a záradékát, amely a képviselőházban elmondottól eltért. E záradékban a miniszterelnök az urakházát, mint az osztrák hazafiság erős-ségét aposztrofálta.

KÜLFÖLD.

A nihilista letartóztatások. Varsó, nov. 22. A letartóztatások egyre tartanak; a rendőrök még a közúti vasúti kocsiokon is gyanus egyéneket keresnek s a hatóság az elfogottak egy részét Oroszország belsejébe küldi. Új évtől fogva a telegráf-hívatok nem vesznek fel lengyel szövegű táviratokat.

Szerbia defecitje. Belgrád, nov. 23. A Köln. Ztg. szerint Szerbiának 1892. évi defecitje 3,408.000 frank s ha az elköltött bírói letételeket és árva-pénzeket is hozzávesszük, 6,700.000 frank.

Gróf Hartenau végső nyugóhelye. Az első bolgár fejedelm utolsó kívánsága teljesült s bár csak halva, visszakerül Bulgáriába. A bolgár kormány kérésére az osztrák kormány megengedte, hogy gróf Hartenau Sándor hamvait Bulgáriában temessék el. A holttestet szállító vonat vasárnap érkezik Szófiába, a hol a kopsorsót a szent György-

templom sírjába viszik. Ez a templom, amely valamikor török mecset volt, ezentúl a bolgár fejedelmek temetője helye lesz.

Az angol flotta szaporítása. London, nov. 22. A hajóhad gyarapítása érdekében egyre folyik az agitáció: Alcester tenger-nagy sűrűsében 20 millió font megszavazását és tíz új hadihajó építést követeli.

A Giolitti kormány bukása. Róma, november 24. A képviselőházban tegnap történtek a miniszteriumot arra bírták, hogy a királynak demissióját nyújtsa be. Ma délelött minisztertanács volt, melyben a parlament helyzetet megbeszéltek. A tanácskozás rövid volt, s azt eredményezte, hogy Giolitti miniszterelnök a királynak a maga és a kormány nevében lemondását jelentette be. Ugy hírlik, hogy Umberto királynak Morinit ajánlja utódjának.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton a Gönczy-egyetem Otthonában.
Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.
Színházi előadások kezdete este 7 órakor.
Nov. 26. A női ipariskola ünnepélyes megnyitása. D. e. 11 ó.
Nov. 26. K. Tóth Kálmán előadása a függetlenségi körben. d. u. 4 ó.
Nov. 26. Schaf János koszoru-estéje a »Korona vendéglőben.
Nov. 30. Városi közgyűlés.
Decz. 1. Hangverseny a debreczeni egyetem javára.
Decz. 16. A Fröbel-egylet tombola estéje.
Jan. 20. A függetlenségi kör bálja a Korona vendéglőben.

Ujdonságok.

*** Nagy hagyomány a debreczeni egyetemre.** A »Debreczeni Protestáns Lap« mai száma írja: A legilletékesebb helyről nyert értesülés után lelki örömmel hozzuk tudomására olvasó közönségünknek, hogy adott emlékeztető püspökünk, néhai Révész Bálint, főiskolánk egyetemre leendő fejlesztése érdekében, közjegyzői irattárban elhelyezett végrendelete szerint 10,000 azaz tízezer forintot alapítványt tett egy bölcsészeti tanszék alapjára, mely összeg az életben maradt özvegy halála után lesz kiűzetendő. Midőn az isteni gondviselés jónak látta boldogult püspökünknek legdrágább kincseitől, szeretett gyermekeitől megfosztani: már akkor megzűlemlent nagy lelkében a gondolat, hogy elvezett gyermekei helyébe főiskolánkat fogadják gyermekévé. — Ez elhatározás a végrendeletnek tízezer forintot alapítványban nyer megvalósulást. S igazán, e nagyszerű alapítvány tétele által a gyermekévé fogadott főiskolában szellemi emléket minden időre fölemelve látjuk! Dicső emléket alapítónk iránt érzett kegyelet ellen véle nék, ha ez ujdonságunkat további kommentárral kísérnök.

*** A női ipariskola megnyitása.** A debreczeni jóteknő négyesület által fenntartott női ipariskola folyó hó 26-án délelött 11 órakor ünnepélyesen megnyitják következő programmal:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az iskola ünnepélyes átadás és átvétele.
4. Egy növendék üdvözlő beszéde a felügyelő bizottsághoz.
5. A női ipariskola célja és hivatása. Értekezés Vántsa Györgytől.
6. Elnöki bezáró beszéd. A felügyelő bizottság.

*** Dr Schlauch Lőrincz 100 000 forintos adománya.** A pár év előtt megindított mozgalom a debreczeni r. kath. főgimnázium érdekében újabb fordulatot vett. Ugyanis a gimnáziumnak főgimnáziummá fejlesztésehez kétszáz ezer forint szükséges, és ez összeg felét, azaz száz ezer forintot, dr. Schlauch Lőrincz bibornok saját adományaként felajánlotta az esetre, ha a másik száz ezer forint adományozás, vagy más uton összegyűl.

*** Felhívás!** Mindazokat, a kik a f. é. decz. 1-én megtartandó egyetemi hangversenyre színházi jegyekre előjegyzést eszközöltek, tisztelettel értesitem, hogy jegyeiket iró-dámban, — főpáciz, Vecsey-ház földszinten — annyal inkább sziveskedjenek folyó hó 26-án délelött 8 óráig ugyanazon napon 12 óráig átvenni, mert a jelzett időig ki nem váltott jegyek más jelentkezőknek adnak ki. Debreczen, 1893. nov. 23-án. M. A. K. Endre dalegyleti elnök.

*** Figyelmeztetés a 49-as honvédeknek.** A honvédegyesület központi bizottsága figyelmezteti az egyesületi elnökségeket, hogy kitöltetlen vasúti kedvezményes jegyek nem adhatnak ki, mert azokat a miniszterium rendelkezésénél fogva ezentúl csakis nevére állítják ki, továbbá még arra is figyelmezteti az elnökségeket, hogy közgyűlése meg-bizottjaik a fővárosban elszállásolásra nem számíthatnak.

*** A debreczeni egyetemre** Nagy-Károly városában a házankénti gyűjtés folyamatban van s igen szép eredményre van kilátás, mert Nagy-Károly közönsége melegen érdeklődik az ügy iránt s ösztönt öhajlja, hogy a debreczeni egyetem mielőbb létesüljön. »Debreczen — írja a »Nagy-Károly és Vi-

déke«, — mindazon kellekkel bir, amelyek szük-ségesek a hoz, hogy ott egy egyetem előnyösen elhelyezessék.

*** Református deputáció a miniszterelnök.** A napokban Szatmármegye kiváló református férfiból álló küldöttség járt Ujfalu Miklós főispán vezetésével a miniszterelnök, a belügy, közoktatásügyi és földmívelésügyi miniszternél, hogy a szatmári ev. ref. főgimnázium kiegészítése céljából al-lami segélyt kérjen. A küldöttséghez Budapestben Choric Ferencz és Szuhányi Ferencz képviselők csatlakoztak. A miniszterek a leg-jobb reményekkel bocsátották el a küldöttséget. Különösen Wekerle miniszterelnök — mint szatmármegyei képviselő — ígerte meg határozott támogatást az ügynek. — A gimnázium céljaira Tisza István ezer forintos alapítványt tett.

*** Esküvő.** Hajdu István a kisasszonynak, Hajdu István ev. ref. tanító szép és kedves leányának, e hó 27-én hétfőn d. e. 11 órakor esküszik örök hűséget Kiss József gazdatiszt, a ref. nagytemplomban.

*** Színházi műsor.** E héten a színházi műsor, több színtársulati tagnak betegkedése miatt, nem volt betartható. A betegkedések, melyek egy színpadon uralkodó nagy léghuzam okoz, még mindig tartanak, így a jövő heti műsört határozottan megállapítani nem lehetett, de a következőleg van kombinációba véve: Szombaton: »Lemondás« (Karczag V. drámája), Vasárnap: »Töltéány« (Népszínmű). Hétfőn: »Szép Darinka« esetleg »Ezred trombitás« Keddén: »Üdvös ke« Szerdán: »Bolyafaló«. Csütörtökön: »Vasgyáros«. Pénteken: Hangverseny az egyetem javára s a színtársulat előadja a »Kolostorból« című vígjátékot. Szombaton és vasárnap: »Bubos pacsirta.« (Ujdonság.)

*** Felfüggesztett megyei pénztárnok.** Hajduvármegye főispánja Uzonyi Imre megyei pénztárnokot, szabálytalan pénzkezeles miatt, felfüggesztette hivatalától.

*** Az ifjúság munkálkodása.** Megjelent a hittanszaki önképző társulat »Közvilőny«-nek ez idei, 24-ik évfolyamának első és második száma. Az első szám tartalma a következő: A keresztényen egyház élete a reformációtól a 17. század közepéig. Dr Erdős József. — Az ur szava. Csia Kálmán d. 4. th. — A reformátói kezdete Debreczenben. Lencz Géza d. 4. th. — Vegyes közlemények. A második szám pedig a következő tartalommal jelent meg: Pótlék. »Vázlatok a legáció történetéből« című cikkhez. Dr Kovács Sándor. — Kérés. ... Nyugalom. Baltázar Dezső. — A reformátói kezdete Debreczenben. Lencz Géza — Oratorium szemle. Vegyes közlemények. A jeles ifjúsági lapot Lencz Géza és Virág István hitanhallgatók szerkesztik.

*** Az üdülés.** A nagyságos asszony jóakarattal figyelemmel kíséri a színházi ügyeket. — Hallja Szuzsi, közelebbi karácsony! Jó lesz, ha egy kicsit iparkodik. Ma egészen megváltozott! — Nem olyan gyorsoké már és rossz színben is van. Hát miért?

— Hja, nagysága kezét csokolom, minthogy nagysága az idén nem volt fürdőn. — Nos? Micsoda összefüggésben áll az a maga rossz kinézése? Szuzsi szemrehányó tekintettel felel: — Hát mert a nagysága ideháza maradt, én sem üdülhettem!

*** A mánészalkai kerületi függetlenségi párt** folyó hó 19-én tartotta zászlóavatási ünnepét a következő műsorral: 1. Délután 3 órakor a ref. templomban isteni tiszteletet a párt tagjai megjelentek. 2. Négy órakor felvonultak a Sarkadi vendéglő dísztermébe. 3. Szalkai Sándor elnöki megnyitó beszéde következett. 3. Ezután zászlóavatási Beszéd Biki Károlytól. 5. Elnöki zárszó. Hosszú Aladártól. 6. Szózat, énekelte a közönség. Az ünnepelt után minden tekintetben kitűnően sikerült táncvigalom következett.

*** Sétahangverseny.** A katonai zenekar által holt nap d. u. 4 órakor a Margit-fürdőben rendezendő sétahangverseny műsora a következő: 1. Columbus-induló, Ziehrertől. 2. Operette-quadille, Czapekától. 4. A wind-sori vig nök, opera nyitánya, Nikolaitól. 4. »Nefeletse«, keringő Waldteufeltől. 5. Erzsébet áriája a »Hunyady Laszló« operából, Erkelától. 6. »Clementine gavotte«, Czibulától. 7. Részlet a »Zamorai bíró« operából, Gounodtól. 8. A huszárok jönek, Eilenbergtől. 9. Egyveleg a Böregér, hól, Strausstól.

*** A nyiregházi színházat** az idei téli szezónra Dobó Sándor beszterezvényai szingagatók kapta meg, ki 50 eladásra 1000 forint bért fizet. A választmány a gépész és díszletmester feletti felügyelettel Mándoki Béla nyugalmazott szingagatót bízta meg. Az ő feladata lesz a választmányt szaktanácsokkal ellátni. Fizetése egy évre 300 forint és minden előadás után 3 forint. A gép és díszletmesteri állásra Kis Károlyt szerződtek. Jarandósága szabad lakás, műhely, 10 forint havi fizetés és 2 forint 50 kor, minden előadásból. A színház részére teljesen új díszletek vétetnek. A nézőtéri táncmulatság helyül is át lesz engedve. A színház megnyitása január hó közepén lesz.

*** Alapszabály jóváhagyás.** A debrecsiki harmadik temetkezési egyesület alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

*** Hordókkal kereskedők figyelme.** A m. kir. államvasutak igazgatósága Budapestben összegyűlt összes hordói eladásának biztosítása céljából f. é. december hó 20-án

záruló pályázatot a hivatalos órák kinthetők. A d. e. l. m. i. és ip. a.

*** Színház.** Csütörtök volt a színház előadása, melynek címe »Töltéány« volt. A színház a legújabb műsorát a »Töltéány«-al kezdte. Ma Karczag d. 4. th. s a »Töltéány«-al folytatja.

*** Civilizáció.** A Csokorban. Ara 60 évvel ezelőtt a Csokorban a legújabbra hivatott ismernünk. Számos jük ki a Csokor nagytemplom, a vasút vonata, a kép, alighanem naptárból szívehat a legjobb műlünk a »D. H. csipje me!«

*** Egyháztanács.** A tanácsstermben presbyteri gyűlésvé-választás, betöltése s folyd. u. 3 órakor folyó ügyek.

*** Helyi várgók.** Molnár együtt talált szénaraktárba, őt csavargót elolthaják, hogy boglya tövébe tönben. Götön egyik rabját Semmi fájdaltá ebredtek fel, szaporodtak. Ez-címzéssel jö- »Mikádó« bérczen fele u. 1. s. Friedmann rövid ideig táncnőze 2 öltö-műt ellopott. A következő írákeressen. S. A. körözi.

*** Dicső** című műnké 25-től kezdve kereskedésbe.

*** Az eg-** debreczeni eg-rendeendő n-sunkban, de-dest keltett, már színházi-összes színhá-sárszék kivérendő bizo-ló részvétel-gye, a karz-látja el s go-zatra csak-sék fel. Deb-bizottság.

*** Ister** a következők. A nagytemplomban a ujtemplomban templomban.

*** A tel-** mán belepé-ry kir. táblai ér-rol, a Budag-und Jenő üg-mann íródíj-tesítő» szerk-és íródjaja.

*** Öng-** mostoha fia, czer volt, te-lőte magát, minae nevű gyilkosságán.

*** Selye** egy mintát, ből s a ham-valódi s jöl-ban öszepő-maga után ó-ván, addig a színű szalon-tovább ég (t-telítetten to-mut hogy m-jára soha ös-bül. Henne-iyemgyara Z-ber és vánn-mintákat, ak-egész végeki-Svájczba cz-lapokra 5 k-

(10).

*** Pro-** v. z. e. l. a. 1893. decz. 1.

ekkel bir, a melyek szük egy egyetem elnöyösen

deputáció a mi-pokban Szatmármegye-iből álló küldöttség spán vezetése alatt a gy. közoktatásügy és mel. hogy a szatmári egészségügy czéljából a küldöttséghez Budas Szuhányi Ferencz A miniszterek a leg-ottak el a küldöttsé-je miniszterelnök — pviselő — ígerte meg az ügynek. — A gim-án ezer forintos ala-

du Honk a kisasz-év. ref. tanító szép és 27-én hétfőn d. e. k hűséget Kiss J. ó-nyagtemplomban.

asor E héten a szin-arsulati tagnak bete-ült betartható. A bete-mpadon uralkodó nagy mindig tartanak, így a rozottan megállapítai kezkezőleg van kombi-aton: «Lemondás»-árnap: «Tót leány»-Szép Darinka»-o mbitása. Kedden: an: «Bolyafaló»-gyáros. Pénteken: az egyetem javára sa a «Kolostorból»-zombaton és va-acsirta. (Ujdon-

ett megyel pénztár-őspánja Uzonyi Imre szabálytalan pénzkeze-ette hivatalától.

munkálkodása. Meg-kező társulat «Köz-2-ik évfolyamának első első szám tartalma a en egyház élete a red-ád közepéig. Dr Erdős a. Csia Kálmán 4. th. e Debreczenben. Lencz közlemények. A más-kező tartalommal azatok a legáció törté-vez. Dr Kovács Sándor. m. Baltazar Dezső. — Debreczenben. Lencz zemie. Vegyes közlem-ápot Lencz Géza és gatók szerkesztik.

gyeságos asszony jóakarattal bezedik karácsony! Jó lesz. Ma egészen megváltozott! — az és mossz színben is van.

kezet csokolom, minthogy mit furdón. — szeszűgésben áll az a ma-ó tekintettel felel: gysága idehaza maradt, én

alkai kerületi függet-19-en tartotta zászló-kezőtökös müssorral: 1. ref. templomban isteni ai megjelentek. 2. Négy Sarkadi vendéglő disz-Sándor elnöki megnyitó 3. Ezután zászlóavatási 5. Elnöki zársz) Hos-zat, énekelte a közönség. nden tekintetben kitűnő-om következett.

erseny. A katonai ze- u. 4 óraker a Margit- setahangverseny műsora tumbus-induló, Ziehrertöl: Czapektól. 4. A wind-pera nyitánya, Nikolaitó. 5. Waldteufeltől. 5. Er-nyady László operából, sine gavotte, Cibulkától. ai bírós operából, Gou-ök jönnek. Eilenbergtől. er. hó, Strausstól.

gházi színházat az bó Sándor beszterezébenai meg, ki 50 előadásra 1000 asztmány a gépész és disz-ügylettel Mandoki Béla gazgatót bizta meg. Az 6 asztmányt szaktanácsokkal y évre 300 forint és min-rt. A gép és disztlemesteri szerződtek. Járandósága y, 10 frt havi fizetés és 2 előadásból. A színház re-zeletek vétetnek. A nézőtér eul is át lesz engedve. A január hó közepén lesz.

ály jóváhagyás. A de-emetkezési egyesület alap-miniszter jóváhagyta.

al kereskedők figyel-vasutasok igazgatósága Bu-összes hordói eladásának f. é. december hó 20-án

záruló pályázatot hirdet. Részletes föltételei a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők. A debreczeni kereskelemis és ipar kamara.

* Színház Színházunkra nézve szesctelen volt a lefolyt hét. A tagok betegeskedése miatt a műsort minduntalan változtatni kellett. Csütörtökön a „Három feleség egy férjé” című, csekély értékű francia bohózat adatott, — tegnap pedig — leszállított helyárák mellett — „A három széki leányok”-at, Szilgigeti vigjátékát ismételték. Ma Karczag Vilmos drámája, a „Lemondás” kerül színpa.

* Civis-naptár jelent meg az 1894-ik évre, a Csokonai nyomda r. társaság kiadásában. Ára 60 kr. A tréfás tartalma naptár nagyböhrre helyi érdekű éleceket közöl s el kell ismernünk, hogy több helyen igen szellemes. Számos képei közül dicserőleg emeljük ki a czimlapot, melyen a debreczeni nagytemplom, a kutbódéval, továbbá a helyi vasut vonata látható. Nagyon sikerült czimkép, alighanem Z. L. kollégánk rajzolta. A naptárból szívesen részleteket elhalasztja már előlünk a „D. E.” — Hogy a Kis kaka csipje meg!

* Egyház. A debreczeni ev. refegyház tanácstermében nov. 26-án, d. e. 10 óraker presbyteri gyűlés tartatik. — Tárgyak: számverő-választás, megüresedett bizottsági helyek betöltése s folyó ügyek. Ugyanott nov. 27-ikén d. u. 3 óraker, gazdasági ülés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

* Helyi rövid hírek. Bekísért csavargók. Molnár Jánost négy csavargónóvel együtt találta a rendőrség a mesterutcai széna-raktárban, egy száenaboglya tövében. Az öt csavargót lepincéztek, a kik most eldönolhatják, hogy »Sej, haj ne fekdj a börtönben. Gyűjtő Zsuzsanna, a helybeli börtön egyik rabja, az éjjel egy kis fücskát szült. Semmi fájdalmat nem áruit el s társai arra ebredtek fel, hogy egy kis csecsemővel megszaporodtak. K ü l ö n ö s c z i m z é . Erdekes czimzessel jött egy felhívás Debreczenbe. A Mikádó bécsifolyó irat a levelet »A Debreczen féle uraságnak» adressálta. Tolvaj-las. Friedmann Mór bádogostól, mig utaztában rövid ideig távol volt, Weinrüb Herman tanonca 2 öltözöt ruhát s több nemű fehérneműt ellopott, azután megszökött. Asztalan a következő irást találtak. »Ha beiratott akkor keressen. S. A. Ujhelyre mentem.» A rendőrség körözi.

* Dicsőfi József »Evang. elmékedések» című munkájának 21-ik és 22-ik füzetét f. hó 25-től kezdve kapható Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében.

* Az egyetemi hangverseny. A debreczeni egyetem javára december hó 1-én rendezendő nagy hangverseny nemcsak városunkban, de a távol vidéken is oly érdeklődést keltett, hogy a rendező bizottság immár színházi jegyekkel szolgálni nem tud s az összes színházi jegyek — egy néhány emeleti sártszék kivételével — mind elkelték. — A rendező bizottság, hogy a hangversenyben való részvételt egyeseknek még lehetővé tegye, a karzatot számozott helyekkel látja el s gondoskodik arról, hogy a karzatra csak is intelligens elem bocsáttassék fel. Debreczen 1893 nov. 25. A rendező bizottság.

* Istenitiszteletek. Holnap, vasárnap a következők fognak istenitiszteletet tartani: A nagytemplomban Mindszenti Imre, a kis-templomban Kovács Emil, a Kossuth-utcai újtemplomban K. Tóth Kálmán, az ispotályi templomban Dicsőfi József.

* A telefon hálózatba e hó folyamán be léptek: Dr. Kardos ügyvédi irodája, a kir. táblai értesítő szerkesztősége. Ulmann Károly, a Budapest vendéglő tulajdonosa. Dr. Freund Jenő ügyvéd irodája. Ziechermann Hermann irodája és a »Debreczen nagyvárad értesítő» szerkesztősége. Id. Kuczik Gabor üzlete. és irodája.

* Öngyilkosság. Talvizer Alajos mostoha fia, Stenczinger Gyula ki jelenleg pin-czer volt, tegnap este a homokkertben agyonlőtte magát. Levelet hagyott hátra egy »Hermína» nevű leányhoz. Erből következtetve, öngyilkosságának oka szerelmi bánat.

Selyem hamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetéssel nyomban összepödörök és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörök, csak meggöribül. Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) se-lyemgyára Zürichben, házhoz szállítva, postaber és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végeken levő valódi selyem szövetéből. Svájczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

(10.) * Próbabál. Szabó Miklós táncztanító vezetése alatt a kereskedő ifjuság több tagja 1893. december 3-án, azaz vasárnap a »Ko-

rona» táncztermében zártkörű próbált rendez. Belépti-díj személyenként 1 forint. Család-jegy tetszés szerint. Kezdet 7 óraker.

— Uj orvos. Dr. Moskovitz Miksa orvos-tudor, a bécsi Maria-Terézia-nőgyógyászati kórház volt alorvosa, a nőgyógyászati tereen kiváló specialista — városunkban telepedett meg s rendel. d. u. 3—5-ig, szegény nőknek reggel 8—9-ig ingyen. Lakása nagy-uj-utca, 1703.

* Lapunk mai számához van mellékelve Szabó Zsigmond helybeli fűszerkereskedő gazdagtartalmu árjegyzéke mit is ajánlunk olvasóink figyelmébe.

* Kreszek egy gyermeknélküli családnál csakis jó kosztot, ebédet, esetleg vacsorát is. Zárt leveiben ajánlatok »Jó koszt» jel-ge alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. Csakis a piac közelében lakók ajánlatait kérem.

* Katonák telt mérések. Egy katoná orvos a katonaságnál ismételt telt mérésekről ezeket írja: A belépő ujonczok közül a könnyebbek, a kik a teljes számnak körülbelől kétharmadát teszik ki, mindjárt kezdetből fogva sulyban gyarapodnak, a nehezebbek pedig, tehát körülbelül egyharmadrész, kezdetben fogyanak.

A könnyebbek sulygyarapodása körülbelül márcziusig tart, azután ók is fogyanak. A testsuly az összes ujonczoknál júliusban a legkisebb, ezután lassankint gyarapodik a következő év januáriusáig.

A 2-ik és 3-ik szolgálati évben az összes katonáknál periodikus sulyingadozások vannak, olyformán, hogy júliusban van a suly-minimum, janárban pedig a suly maximum. Az időszakai sulyingadozások sokkal jelentékenyebbek, mint a végleges gyarapodások. Ama suly ingadozások minden test részt illetnek; aránylag tetemesebbek a hason, a czombokon és derékban; legesekélyebbek pedig az alkarokon és lábikrákon.

A mellkason, csipőkön és felkarokon közepesek az ingadozások. Az ujonczok kilépésnél is a legtetemesebb a gyarapodás: amellkas kör-fogatán s a czombokonkisebb a felkarokon, míg a csipőkön, a derékon és a hason jelentéktelen. Fogyás egy testrészen nem mutatkozik.

A gyarapodás maximuma a kétéveseknél a második év január havára van, a három-éveseknél a második év november, illetve a harmadik év január havában esik; a lábikrák és az alkarok már hamarabb érik el e maximumot, de megmaradnak így egészen az ille-tő év január haváig.

A katonai szolgálat az egyéni különbségeket megkevesbiti és ezek a kilépésnél sokkal csekélyebbek, mint a belépésnél voltak.

Különfélék.

Mennyel eledel. A Tigris folyam mellett fekvő Diarbekiv kerületben borzasztó zivatar támadt, a mely százados fakat tépett tövestől és az egész termést önkre silányította. A villám is leütött borzasztó dörrejjel és a vil-lámcsapás után egyszerre csak valami ehető anyag kezdett hullani, még pedig sürfi rétegekben a fellegeből. Ilyesm már többször is megtörtént azon a vidéken és azért ezt az eledelt mennyei kenyérnek neveztek el és a nép használja is azt táplálékul. — A belga konzul küldött is abból »mutatványt» a belügyminiszternek, a ki azt meg is vizsgáltatta a belga Akadémia által. — Az eledel tényleg kenyérszerű, de nagyon csekély a táp-ereje. Azt hiszik sokan, hogy ilyen volt az a mennyei manna is, a mely Mózes idejében hullott s melyről a biblia is tesz említést.

Carnotasszony rendjele. Carnot asszony, a francia köztársaság elnökének felesége, a portugál királytól a Szent-Izabella női rendjelet kapta és mint Párisból írják, el is fogadta. Ez az első kitüntetés, amelyben Carnotnét a külföldi hatalom részesíti. A harmadik francia köztársaság három elnökéje Mac-Mahonné, Grévyné és Carnotné közül eddig csak egynek, Mac-Mahonnénak volt külföldi rendjele a portugál Izabella-rendjelen kívül, amelylyel ugyancsak kitüntették, egy osztrák s egy spanyol rendjelet birt. Grévy feleségét is megkínálták rendjel-kitüntetéssel, de a puritán elnök puritán felesége a kitün-tetést nem fogadta el.

Katholikus szertartás szerint eltemetett zsidó. Nagyon érdekes körülmények között helyezték örök nyugalomra Bécsujelyben egy Feldmann József nevű örnagyot. Az elhunyt zsidó vallásu volt, de kat-holikusként tartották és kat-holikus szertartás-között temették is el. Egy Bécsujelyről érkezett távirat szerint Feldmann rokoniai most követelik a holttest kiadatását. A hatóság megindította a nyomozást mert azt be-zárték, hogy az elhunyt néhány évvel ezelőtt áttért a keresztény vallásra.

Gazdasági tanácsadó bizottságok.

A földmívelésügyi miniszter ur nem csekély horderejűnek ígérkező intézményt létesített legújabbban a fenálló gazdasági tanintézet-nél. A tanári testület kebelében mindenütt ugynevezett tanács adó bizottságok szervezett, melynek az lesz feladata, hogy a mezőgazda-sággal foglalkozóknak vélelményt adjon olyan kérdésekben, a melyek az egyesek szakértel-mét, vagy tapasztalását meghaladják s a me-

lyekben eddig szakszerű tanács nélkül állott sok magyar mezőgazda.

Ha valaki bármely tereen, gazdaságában, vagy majorsági építkezésében ökszerű berende-zést óhajt létesíteni, üzentervet, vetés-forgási tervezetet akar készíteni, bármely gaz-dasági növénynek termelési ügyében óhajt va-lamit tenni, birtokát óhajtja megbecsültetni, haszonbérleti szerződést kötni, számadási ügyeit óhajtja rendeztetni, vagy felülvizgáltatni, ál-latának takarmányozására, megválasztására, azok haszonvételére nézve vannak kétségei, mindezen kérdésekben, bizalommal fordulhat ezután a tanácsadó bizottsághoz, még pedig a kis gazdák éppen úgy, mint a nagyobb bir-tokosok.

Ha az ilyen vélelményadások egy bizott-sági tagnak a helyszínére való utazása nél-kül megtörténhetne, akkor éppen semmi költ-ségebe sem kerül ez a kérdézősködő gazdá-nak, még ha hosszabb munkáról, tervekről, rajzokról lenne is szó. Csak akkor kell neki csupán az illető szaktanárnak utiköltségeit megtéríteni, ha a tanácsadáshoz okvetlenül megkívánatik az utazás. Ennek költségeit is közlik vele kívánatára előre és így módjában áll a tanácsadás igénybevételére nézve ha-tározni.

Az ilyen tanácsadásokra nézve a külöm-böző gazdasági tanintézeteknek meg van ál-lapítva helyi hatásköre pl. a debreczeni kir gazdasági tanintézet hatásköre kiterjed: Haj-du, Bihar, Szatmár, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Békés, Csanád, Csongrád, Arad, Temes és Torontálmegyékre.

A bizottság működése alapszabályokhoz van kötve, melyek részletezik a vélelményké-rés és adás módozatait, ezen alapszabályok mindenkinél megküldetnek egyszerű levelező-lapon az illető tanintézet igazgatóságához in-tézet kerésekre.

Az itt vázolt intézményre, fontosságánál fogra, ezennel felhívjuk gazda közönségünk figyelmét; olyan lépésnek tartjuk ezt a föld-mívelésügyi kormány részéről, melylyel a ma-ga egyszerűségében nagyobb sikerre lehet szá-mítani, mint sok más zajosabb berendezé-sekkel.

De ne csak tudomásul vegyék gazdáink hanem igyekezzenek a különben is többször ki-nálkozó alkalmat saját érdekükben felhasz-nálni.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Vasárnap, nov. 26-án:
Tót leány.
— Almási Tihamér népsziműve. A czimzse-repben H. Csillag Amáliával. — Hétfőn nov. 27-én:
SZÉP DARINKA.
— Bosnyák életkép. A czimzserében Cserni Bertával. — Kedden, nov. 28-án:
ÜDVÖSKE.
— Operette 3 felvonásban. —

Közgazdaság.
A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.
november 22.
a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronkint —400 kilgron felüli sulyban) 45.—46.— 2. Óreg közép (páronkint 300—400 kilg-sulyban) 45.—46.— 3. Fialat nehéz (páronkint 320 kilgron felüli sulyban) 48.—49.— 4. Fialat közép (páronkint 251—320 kilgr, sulyban) 48.—49.— 5. Fialat könnyű (páronkint 251 kilgig terjedő sulyban) 47.—48.— 6. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 kilgron felüli sulyban) 45.—46.— 7. Közép (páronkint 220—280 kilgr, sulyban) 45.—46.— 8. Könnyű (páronkint 220 kilgrig terjedő sulyban) 46.—47.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 kilgron felüli sulyban) 45.—46.— 10. Közép (páronkint 220—260 kilgr. sulyban) 45.—46.— 11. Könnyű (páronkint 220 kilgig ter-edő sulyban) 43—44.— Sertés létszám: november 21 napján volt készlet 147,246 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hízaláni való sertés 16.— 18.—, malacz (11—20 hónapos korban hajatott 743 drb
Fősz rkesztő: Szinay Gyula.
Felelős szerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna.
Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

KARDOS LÁSZLÓNÁL
KOSSUTH-UTCZA.
COCUS és ANGOL
LINOLEUM
lépcsőre, előszobába,
üzlethelyiségek bevonására,
mosdó asztal és credenz elibe.
(444.) VI.

Az összes gyógytudományok tudora
Dr. Moskovitz Miksa,
a bécsi Maria-Terézia nőgyógyá-szati kórház volt alorvosa,
nőgyógyász:
Rendel. d. u. 3—5-ig, szegény nőknek reggel 8—9-ig ingyen.
Lakása: Nagy-uj-utca, 1703 sz.

JUTÁNYOS
szabott áron
kaphatók
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL:
divatos női ruhaszövetek
Francia flanel, Kasán, Moldon
legújabb flanel
selyem és bársony
BLUZOK
színes és fekete selymek
MOSÓ VELEZEK
TÉLIHIMALAY KENDŐK
selyem- és harasztkendők
Gyermek-ruhácskák, felöltők
normal-gyapju-és pamut
ALSÓ INGEK
UJJASOK és NADRÁGOK
Téli harisnyák, kezttyűk
Az idén szép raktárt tartunk
BRASSÓI és GÁCSI
posztókban
(443.)
Tricot, peruvien és Doskinokban.

Hirdetmény.
H.-Böszörmény város tu-lajdonához tartozó régi patika épület, városháza alatti pin-cze boltok, hidmérleg a mel-lette lévő épülettel, a vásári helypénz szedési jog, az 1894. évi jan. 1-ső napjától kezdve 3 esztendőre f. é. decz. 4-dik napján d. e. 9 óraker H.-Bö-szörmény városháza nagytermé-ben tartandó nyilvános árverés utján haszonbérbe adatnak.
H.-Böszörmény, 1893. no-venber 24.
Somossy Béla,
polgármester.

„BUDAPEST“
képes politikai napilap, Kossuth nyilatkozata szerint, az
egyetlen függetlenségi
napilap.
Megjelenik naponta 40,000 példányban
Előfizetési árak:
Egy évre 12 frt.
Fél évre 6 »
Negyed évre 3 »
Egy óra 1 »
Mutatványszámot bárkinek ingyen küld a »Budapest» kiadóhivala: Buda-pest, sarkantyus-utca 3. sz.
(437.) 3-7.

